

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

مجل اداره :

مستطابق

۱۳۲۶

اخطار :

مسکونه موافق آثار جدید مع المیزان قبول اورا

درج آیدله آثار اعاده اورا

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و باطنا و کرم سیاسی و کرم اجتماعی و مدنی احوال و مشور و اموریه و دینیه و غیره و هفته و نشریه و انوار.

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

سنه لکی

اللی آیلنی

۴۰ غروش

۸۰

ممالک عثمانیه ایچون

۳۰۰ روبله

۶۰۰

روسیه

۹ فراق

۱۷

سائر ممالک اجنبیه

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلیر

عدد : ۷۳

۱۵ محرم ۳۲۸ بحسبه ۱۴ کانون ثانی ۳۲۵

اوجنچی جلد

تاریخ اسلامیت

نامیده نشر اولونانه رساله مفتریانک صرح و انتقادیه دأر

— ۲ —

اثر مزبورکینه دیباچه دینلن « افاده مترجم » قسمنده دینیورکه : « ترجمه اثرده تعقیب ابتدیکمز اصول غایت دیندارانه درکه اصلک تمامیت متینه سنی محافظه ایتمکدن عبارتدر . یالکر طرفزدن متن کتابه علاوه اولونان دوت حرفدرکه معترضه داخلنده « صلی الله علیه وسلم » یرینه « ص . ع » ، « رضی الله عنه » یرینه « ر . ع . » حرفلرندن عبارتدر . بعض ملاحظات وعلاوه لرمضاحشیه صورتنده صحائفک نهایتیرینه قیدایدلش وزیرلیرنه « ع . ج . » امضاسی قونوله رق مؤلفک حاشیه لرندن تفریق اولونمشدر .

بو افاده سنده ناشر متجاسر دیندارلغنی ایکی شیئله اثبات واره ایدیور . اول اصل کتابده بولدینی شیلری عیناً وتماماً ترجمه ایدوب رد وقبوله دأر ملاحظات ذاتیه سنی نوط اوله رق قید ایده جکنی وعد ایدیور . اشارت مزبوره بی حاوی خیلی نوطلری وارد . فقط هیچ برنده مؤلفک کلامنی مؤاخذه ایتمش دکدر . البته ! عقل سلیم مخصوصی اعتقاد ابتدیکی حقیقتلره قارشنی نه دییه بیلیردی . بناء علیه دائماً نه قدر واضح البطلان اولورسه اولسون اونک سوزینی تأیید وثنویره چالیشیور ، حتی ایجاب ایدرسه آیتلر وحیدیلر اویدوره رق ترویج باطله جهد ایدیور .

مثلاً « ۱۵ » نجی صحیفه ده : « عربلر (قبل الاسلام) الله تعالی یعنی خدای اعظم دینکلری بر ذات طانیورلردی . الله بزم کی بر شخصیته (جسمیته) دیمک ایسته یور . مالک در کنیدیسه آز ، جوق منقاد اولان موجودات مخلوقه دائره سنک خارجنده بولور دیرلردی » عبارده سنک زیرینه مترجم دیندار « بو اعتقاد اولین یعنی ذور جاهلیتده کی عربلرک بو اعتقاد فاسدی قرآنک « خلق الانسان فی صورته الخ » آیتنده عیان وپاینده در .

سوزینی نوط یامشدر . بویله بر آیت عجبا قرآن کریمک نره سنده ، هانکی سوره سنده وارا ایش . ایشته بونککده کنیدیسنک فصل بر جاهل جسور اولدینی آکلاشیایر . حالبوکه ولو بیلیمیدرک ، بلا قصد اولسون قرآنندن اولمیان بر کلامی قرآن عد ایتک بر آیت کریمه نک قرآنیتنی انکار کی جمیع مذاهیجه کفر صریحدر .

ایکنجی دیندارلغنی ده نام پاک محمدی به « صلی الله علیه وسلم » . اصحاب کرامدن بر ذاتک اسمی یاد اولندقدده « رضی الله عنه » اشارتی وضع ایتمکدن عبارتدر . بو اشارتلر علاوه اولونجه کلام جائز تجیل اوله جفتدن زعم باطلنجه نه قدر آجیق کفری ، نه درجه بویوک شاعتی محتوی اولورسه اولسون ارباب مطالعه نردنده شایان قبول کوریه جک . دیمک اولورکه بو نمایش دیندارلقدن زیاده قورنازلق اثریدر . فقط مطالعه به تنزل ایده جک ارباب دیاتی بو درجه ظاهر پرست و بی تمیز فرض ایتکده هر احقک کاری دکدر .

ناشر مزبورده ذاتاً براز شائبه عقل ودرایت بولنسه یدی عاله بویله الک غلیظ کفرلری یوتدرمق امکافی اولمادیغنی فرق و تمیز ایلردی . هیچ اولمازسه شوزاسنی بیلیمی ایجاب ایدردی که بر مسلمان نه قدر جاهل اولسه قرآن کریمک کلام الله اولوب حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزلر قوللره تبلیغه مأور اولدیغنی ، کنیدی طرفندن مرتب و مؤلف اولمادیغنی جزماً بیلیر ، اعتقاد ایدر . بویله اعتقاد ایتمین کیسه مسلمان اوله ماز . ناشر خامسک هر کلامی عین حقیقت اولمسنی ادعا و قبولنی توصیه ایتدیکی دوقور دوزی ایسه کتاب ملعنت نصابنک هر صحیفه سنده بی نهایت کفرلر صاچور و دائماً قرآن عظیم الشانی تزییفه یلته نیور . اوله بر کتاب مقدس حقنده غایت عادی بر کلام اولمقله برابر محمدک « صلعم » کنیدی تألیفیدر ،

دیور . بالخاصه « ۱۵۶ » صحیفه ده کلام الله ایله رسول اکرم افندمن حقنده بی سروبن بر جوق ترهات ، غایت منطقیز کلمات سر د ایشد کدن سوکرا باق دهان نه هذیانلر صاوور یور :

« بنم فکرم صور و لنجه بن شوکا قائم که آرم معروف کتب قدیمه عربیه ایچنده قرآن قدر آرحسن ذوق کوسرن ، قرآن قدر آراصلی اولان ، قرآن قدر افراط درجه مطنب و اوصاندر یچی بر کتاب طانیایورم . حکایاتنده بیله پک جوق تکرر واردر . عربک علی العموم صنعت حکایه ده مهارتلی انکار اولماز . حکایه لرینک قرائتی از جمله مقاماتده پک جوق اوله رق تصادف اولونان حکایه لرینی اوقومق حقیق بر تلذذ صناعته کاردر . بو حکایه لرده هرشی بر درجه مؤثر و هائله انکیز بر صورتده تصویر اولنور . محمد « ص . ع . » ک حکایاتنک اکثریسی تورات و زبورده عیناً موجود اولوب یهودیلردن ایشتدیکی مناقب انبیایی حکایه ایدیور . مکملیرک ذوقلری اوقدر فنا دکلدی . هند و ایران حکایه لرینی دیکلمکی محمد « ص . ع . » ک حکایه لرینی دیکلمکدن دهان زیاده سورلردی . اوزمان هرکسک بیلدیکی صنعت نظمه محمد « ص . ع . » آشنا دکلدی . بناء علیه نظماً سوبله مدی اولا کاهنلر کی مقفا اوله رق قصه عبارلر استعمال ایدردی . یاواش یاواش بوندن اوزاقلاشدی . لزومندن زیاده اوزون عبارلر یاپدی . وقایفه خصوصنده پک جوق تسامحه بولندی که حسنات اولق شوبله طورسون حقیق خطالر تشکیل ایدر . بو خطالر کلام الهی اولان بر کتابک غیری کتابده بولونمش اولسه مدی پک شدید میدان مؤاخذه قونولوردی . محمد « ص . ع . » لسانده ده استاد دکلدی . صعوبته ترکیب کلام ایدردی . فکرنی افاده ایچون کله لری درحال بولدی نادراً واقع اولوردی . قرآنده تصادف اولنان کثرتلی تکرارلر بونی قسماً ایضاح ایدر »

[بودرلو ترهات بی ادبانه نک وضوح بطلانی ایلروده نشر ایدیه جکمز مقالات ایله قات قات تزیید ایدیه جکدر .]

ایشته بی پروانقل ایلدیکی بوکلمات کفریه ایچنده کچن نام اقدس رسوله ده « ص . ع . » اشارتنی وضع ایله کویا اجرای مراسم تعظیمده بولمیشدر (۱) ناشر جنابلری ممالک عثمانیه ده بولونان اهل اسلام شبانی ، ارباب فکر و مطالعه بی کندی کی بی تمیز و وقوف بر آلائی سبک مغزان ظنیله او یله خولیا ایدیور که امر و توصیه تللیسکارانه سی موجبنه هذیان محض اولان بو افسانه لره قاپله رق اولنورده ملحد اولوب دیندن حقیقه جقملر ، بوسایه ده کنیدیسی میلیونلرجه ایرالر صرف ایتدکاری حالده هندده ، چینده ، آفریقا دیارنده بولونان مسلمانلری اضلاله قادر اوله میسان ، هر درلو فدا کارلقلریله برابر خائب و خاسر قالان میسیونرلر و سائر ناشرلره قارشلی احراز تفوقله سرافراز اوله جق ، ماصونلر آردسندده نام و شان قرانه جق . هیهات ! امین اولسونکه لعن و نفریندن باشقه قرانه جق یوقدر . مجنونانه تشبثاتک صوکی دائماً خبیث و خسراندن عبارت قالیر .

ینه او قسمده دینیور که :

« بوکون اهل اسلام ایچون « تاریخ اسلامیت » دن دهان زیاده نافع ، مطالعه و ملاحظه سی دهان زیاده قطعی لزوم بر کتاب یوقدر اعتقادنده یز . خرافات و اغفالات ایله طولو آثار غافلانه و یا مغفلانه نک موسم رواجی سایه فیض تکاملده چوقدن کچدی . »

آفرین ! ای متفلسف بی اذعان !.. بو جرأت مغرورانه که ، بوتون عالم اسلامیه قارشلی غایت عامیانه اولان بو تحکیمات بی شعورانه که نه قدر اظهار حیرت ایدلسه آذر . کمال تهالکه دین دشمنلردن استعاره ایش اولدیغک بوزخارف کاسده ، اورته یه سور دیکک

بو صاحبه صیان افاده کله افراد مسلمینک الک کزیده صنفلرینه درس ویرمهک یلته نیورسک . سن اهل اسلامی سنک کی فوز و فلاحدن بی وایه اشخاص ضلالت اختصاصدن ، علی العمیا پرستشکاری بولندیغک دوققور « دوزی » کی عدو ایمان ، الک عادی بر یاوه کو شارلاتاندن درس دیانت آله مغفقر و متزل کروه بی وایکامی صانیرسک ؟ وای شاشقین وای !

اوت ! خرافات و اغفالاته قایلنده اولانلری راه حقیقه ارشاد یابنده بذل همت و غایت اهل و ادبانی حقنده غایت ممدوحدر . فقط اهل اسلام هیچ بر وقت خرافاته تابع اوله رق وادی اغفاله آلمش ، شاهراه حق و حقیقتدن تبعاعد ایتدیرلمش دکلردر . عتاید و احکام دینیله ری یکان یکان براهین عقل و نقله مستند اوله رق کونش کی پارلاقدر . دین اسلامده وهم و خیاله مبتنا ، اساس غیر قویم اوزره مؤسس بر رکن ، نامعقول بر حکم دکل ، حتی بر نقطه مظلمه بیله بولماز . شرق و غرب ، اقطار و آفاق عالمه زینتساز اولان علمای حکمت آموز اسلام « انارالله براهینهم الی یوم القیام » حضراتی بوتون اعدای ملت ، مبتدعلره ، ملحدلره ، کافه مجادلینه قارشلی هر عصر وزمانده مناظرات و مباحثات علمیه دن کیرو طور میهرق اصول و فروع متعلق احکام اسلامیه نک هر نقطه سی تنویر و ایضاح ایتملردر . اکتشافات فنیله ایلروله دجه حقایق دینیله مز ارباب بصیرت و اذعان نزدنده اکتساب رجحان و تعالی ایتکده در . ترقیات حاضرده دن بالاستفاده (مطبوعات عربیه) واسطه سیله صرف اولونان همتلر سایه سنده از جمله « المنار » مجله سنده جریان ایتکده اولان محاورات علمیه نتایج حسنه سی اولق اوزره حقائق اسلامیه قطعیات ریاضیه کی بدیهات شکلی آلمش ، هیچ بر شبهه نک میدان بولسنه امکان قالمامشدر .

سایه فیض تکاملده موسم رواجی زائل اولدی دیدیکک « آثار غافله و مغفلانه » دن له الحمد دین اسلامده اثر یوقدر . ادخالته یلته بن و لمش ایسه ده سواد اعظم مسلمین آردسندده تأثیری مشاهده ایدله مشدر . او تعبیرات و اطلاقاته بحق شایان اولان سنک « بویوک براخطه نظر و درین بر امان ایله یازلمش عقل سلیم محصولی » دیه ترویجیه یلتندیگک ، افراط ثنا و تجاوز حد ایله عیوقه چیقارمق ایسته دیکک او معهود « دوزی » نک اوراق آلوده نفاق کی آثار مفسد تشاردر که بوتون خاییده کفرلره مالامالدر ، جهل و مکار به مقترن تکذیب و انکارلردن باشقه بر هنر و معرفتی خاوی دکلدر . سراپا شاننازلقدن عبارت بوافک و افترا لک هانکیسی بر دلیل و برهانه بکزمه ، آز جوق نظر و التفاتی جالب اوله جق بر استاده مالکدر . ارباب تمیز و انصاف تماماً تتبع ایدیه جک اولسلر صحیفه لر طولوسی بو هذیان نامه نک نه رسنده عقل و حکمت ، فن منطقه و قانون مناظره یه موافق بر شائبه حقیقت بوله بیلیرلر ؟

فقط کمال جرأت و انهماکله واقع اولان بو توصیه و التزامکندن ده آکلاشلدیغی اوزره سنک نظر و اعتقادکجه :

« مسلمانلرک عنعنه تاریخیله ری بونی اشعار ایدیورسه ده بن بوکا اعتماد

ایده هم « کذلک » بوکا قارشی عمد « ص . ع . » الله بوسوزلری سولتمکه کندیسی مجبور کوردی ، « عمد « ص . ع . » اوئاده اورتیه بروی قودیهده بونک خودکاملق اولدنی آشکار اولدیغندن » کی ملحدانه و مجرمانه سوزلر عقل سلیم اربانه شایان بویوک بر اثر عرفان ، درین برامعان عد اولمق اقتضا ایدرمش ، تحیل ایتدیگک فیض تکاملده شارلاتانلغک رواجندن عبارت ایمش . سن کندی وجدانه بونی حقیقت دییه قبول ایتدیره بیلیرسک . لیکن هر حالده امین اولمالیسک که بر کافرک بی پروا و یک طبعی اوله رق صرف ایده بیله چکی ذاتاً معلوم اولان بو طاقم بی اصل و اساس کلمات کفریه مؤمنلرک محافظه ایمانلرینه قطعاً خلل کتیرمیه جکدر . بوتون مساعیکز بی هوته و هبادر .

مناسرتلی اسماعیل حق

عصر سورة جلیله سنک تفسیری

والعصر ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات

وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر .

مرجع اولان قوله کوره بوسوره مکیدر . اوله روایت ایدرلرکه امام شافعی : قرآن نامنه یالکیز بوسوره نازل اولسه ایدی انسانلره الویرردی ، انسانلر یالکیز بوسورده بی تأمل ایتمش اولسه لر ایدی کافی کلیردی ؛ دیگرمش . محققدرکه اصحاب کرامک ایکسی بریره کلنجه بوسورده بی دیکرینه اوقومهدن دیکری ده اوکا سلام ویرمه دن آیرمازلر مش . اصحابک شو عادتق تبرک ایچوندن ظننده بولنانلر یا کیلورلر . زیرا بوسوره کزینی اوقومقدن مقصد ایچنده کی معانی بی خصوصیه حق ، صبری توصیه ده بولونمهی قارشیننده کنه اخطارایله مکدر . تا که آرقداشندن آیرمازدن اول اونده بر وصیت خیر وارسه کندیته جلب ایتمش اولسون .

عالم خلقتده کی اشیادن ، یاخود شئون کائناتدن برینه یمین ایتک کتاب السیده جاری اولان عاده الله مقتضاسیدر . بونده کی مقصد ایسه انسانلره اوجای قسم اولان شیئه من الازل مودوع اولان حکمتی اخطار ایتک ؛ شاید انسانلر اونده بر نوع شر توهم ایتمشلرسه خطا ایتمکده اولدقلرینی ، فناغک ، شرک او اشیاده اولیوب او اشیایی استعمل ایدنلرک یاخود او صورتده اعتقاد ایدنلرک کندیلرنده بولندیغنی آکلا تمقدر .

اوله دینلر وار ایدی که اربابی کرک بو کائنات زمانیه نک ، کرک اونک احتوا ایتدیکی موجوداتک کون و فساد اولدیغنی ؛ بناء علیه سعادت حقیقه طابنده بولسانلر ایچون بو کونی حقیر کورمک ، بو کونک لذائندن ، اذواقندن قاجق ، نفسلرینی بو عالم کون و فسادک فوقنده بر علمه تخصیص و تجرید ایتک ایجاب ایده چکنی ظن ایدرلردی . ایشه قرآن مین اونلرک بو خصوصده کلیاً یا کلدقلرینی آچقندن آچیغه بیلدیریور . کتاب اللهده وارد اولان بو اسالیب قسم اوکی ظنده بولنانلرک خطالرینی کندیلرینه بیلدیرمک ایچون اختیار اولمش

اصول جمله سنندندر . یعنی بو اشیاء حکمت الهیه مظهریت خصوصنده اوله بر مرتبهده بوانیوز که جناب حق اونکله یمین ایدیور ؛ کویا که جناب حقک تعظیمنه عرض استحقاق ایدیور . آرتق هر شینک خالق اولان بتون موجوداتک فیض وجودی کندی وجود ازلیسی ایله قائم بولنان خلاق عظیمک تعظیمنه مظهریت قدر بیوک شرف اولابیلیرمی ؟ (عصر) یازماک معلوم اولان بر جزویدر که اوده متکلمک بشقه لریله برابر ایچنده یشادینی مدندر ؛ ایستر بو مدت سنلرک عددیه تقدیر اولسون ده مثلاً یوز سنه دینسون ، ایستر سه هیج مقداری تعیین اولنسون .

یاخود اوکله ایله اقشام آره سننده کی وقت معروفدر . بوراده هر ایکسینک ده اختیاری طوغری اولابیلیر . انسانلر اولکنه سوکوب صایمه بی عادت ایتمشلردر . اوت ، هر کس بولندیغنی عصردن مشتکیدر . صرهمی کلدجه بو عصر جهالت عصریدر ؛ آچتلق ، مروتسزلک عصریدر ؛ منفعتپرستک اخلاقسزلق عصریدر ؛ دیر . خیره دائر مراد ایتدیکی شیلرک کافه سنی ده کندیسندن عصر لرجه اول کچمش اولان زمانه اسناد ایدر . اونکچون جناب حق عصرک نامنه یمین ایتک صورتیه بو اعتقادک قبلردن سیلمسینی ، انسانلر طرفدن تحقیری اعتیاد ایدیلن بر ماهیتک تعظیم اولنسنی مراد ایدیور .

ایکنجی معنایه کوره ایسه عصر کرک قریشه ، کرک سائر قبیللره منسوب اولان ایشسر بر طاقم عربلرک حرمدده ، یاخود سائر محللرده طویلانوب غیبت کی ، اوته کنی بریکنی مسخره یه آلمق کی هیج فائده سی اولمایان شیلر ایله اشتغال ایتدکلری زمان اولدیغنی ایچون ذهنلرده ، بو زمانک فساد بر زمان اولدیغنی شردن بشقه بر ایشه یارامدیغنی ظنی ایجه پر ایتشدر . ایشه جناب حق بو فناغک زمانده اولیوب کندیلرنده اولدیغنی ، یوقسه اوزمانک ، یرلری کولکری یارادان خالق عظیمه جای قسم اوله حق درجه لرده ، شرف صاحبی بولندیغنی بناء علیه بویله بر وقتی او وقتک شانیه یاقیشه حق صورتده کچیرمک ، علوی ایشلره اصرار ایتک ، اعمال سیئه یوزندن مصاب اوله جقلری خسراندن بو صورتله قورتلق لازم کله چکنی بیان بیوریور .

کله ایکی معنادن هانکیسنه آلنیرسه آلنسون ، بوراده کی قسم جناب حقک بزه ایراد ایتمش اولدیغنی بر حقیقتی تأکید ایچون وارد اولمشدر که او حقیقتده انسانک خسراان ایچنده . . . بولنمیدر . بو بر خبردر که تأکید محتاجدر . زیرا خلقک بر چوغنک ظننه کوره بوسوره ده استتیا ایدیان اعمالک ، احوالک خارجنده اوله ایشلر وارددر که هرچ خسراانی موجب دکدر . حتی بو جم غفیرک اعتقادینه کوره سعادت ایمان دینلن ، فضائل دینلن قیوددن وارسته قالمق ، حریت فکر ، حریت افعال نامیله هیج بر فناقدن هیج بر فحشدن کری قالمق ، عقباده هلاکی موجب اولسه بیله دنیا ده نفسک هیج بر حظی دریغ ایتهمک ایله اولورمش ؛ ینه بو اعتقاد کوره امتلر ایچنده اوله لرلی وارمش که افرادی هوساته تبعیت ایتک ، شهواته اسیر اولمقله برابر اکتساب ثروتده دوام ایتدجه ، شوکت وسطوت اسبابی تأمین